

A' TSASZARI ÉS KIRALYI FELSÉG' KE-
GYELMÉVEL.

Indült Bétsből Aprilis' 13-dikánn. 1798.

O l o s z O r s z á g.

Már tsak 6 Kárdinálisok vagynak hátra Romában, a' kik még onnét betegességekre nézve el nem távozhattak, vagy erőszakoson el nem távoztattak.

A' Romai Respublika' ugy nevezett szövetségének innepe nagy pompával czelebráltatott Mártzius' 20-likánn a' Vaticanum' piatzánn; minden Romai tisztviselei hivatalok, Frantzia Brigadák, Generál Stábok, a' Nemzeti fegyveres csoportok, és a' Respublikának minden részeiből való Deputátusok, jelen voltak ezen pompánn.

Az a' Constitützió, a' melyet a' Frantzia Directorium a' Romai Respublikának Párisból küldött, a' következőket foglalja magában: —

„Minden ember, a' ki a' Romai Státusban született, ott lakik, 21 esztendőöt ért, és magát a' Hazafiak' laistromába bé-iratta; továbbá, a' ki a' Romai Respublikában egy esztendeig tartózkodván, az adót meg fizeti: Romai Hazafinak lenni esmertetik. Azok, a' kik a' Frantzia Emigránsok' laistromában bé-irattatva vagynak: soha Romai hazafiakká nem lehetnek, és a' Romai Státusból örökre számkivettettek. — A' Törvényhozó Hatalomké Tanácsokból áll, melyeknek egyike Senátusnak a' másika Tribunátusnak nevezterik: a' Senatus 32, a' Tribunátus pedig 72 tagokból áll. A' Bé-töltető Hatalom öt Consulokra bízattatott. Minden Departamentomban egy Centralis-Adminisztráció, és minden Kántonban egy fő Municipalitás leszen. Leszen egy fő Tribunálja vagy fő Præturája is a' Respublikának, a' mely a' többi Tribunálok' Itéleteiket vizsgálja-meg. — „A' fegyveres erő két féle: egyik az egész Remzeti Gárda-sereg, a' hova tartozik minden Hazafi, a' ki tsak a' fegyvert el-hordozhatja; a' másik az Activ-sereg: tartani fog t. i. a' Respublika a' maga költségén egy örökké fenn-álló katona sereget, mind vizenn mind szározonn. — „A' Consulatus a' szerint végez, és alá-ír a' KülsőHatalmalságokkal minden Békeiségi, Szövetségi, és Kereskedési Kötések, mint maga jónak fogja találni, hanem háborut, tsak a' Törvény-hozó Hatalom, a' Consuloknak formális projectálásokra határozhat. — A' Respublika' költségére és Nemzeti pénzire való vigyázat három Questorokra bízattatott. — „A' Hazafiak között semmi különbség nem leszen többé azon kívül. a' mit a' közönséges tiztségek magokkal hoznak. — „A' Törvény semmi Papi fogadásokat és egyéb a'-féle egyesüléseket nem esmer, a' mely ellenkezik a' közönséges rendel. — „Semmi Privilegium, Tzéh, Corporáció, vagy valami Ki-vétel, a' mi kereskedésnek és Industriának akadályoztatására vagyon, többé nem

lätzen. A' Constitutzió bátorságba helyhez tet mindent a' maga tulajdonának, minden meg-bántatás nélkül való bírása felöll. — „Semmi a' -féle Társagokat, melyek a' közönséges rendnek ellenére volnának, nem szabad formálni. Minden fegyveres gyülekezet ellenkezik a' Constitutzióval, melynek tehát azon szempillantásban el kell fegyveres erő által szélesztödni. Senki semmi ez előtti megkülönböztető jegyeket nem hordozhat. A' Republikának egélz Kerületében egyenlő Polgári és Criminális Törvények, egyenlő mértetek és fontok, állittatnak-fel. A' Romai Republikába is az az idő-számlálás hozatik-bé, a' mely már a' Frantzia Republikában fenn áll. Egy Kereskedési Kötésnek kell a' Frantzia- és Romai Republikák között minél-előbb fel-állittatni.

Gen. *Massena*, minekutánna a' Romai tábornak komendérozását ujjanton által vette volna, maga is egy Hirdetést adott-ki Romában a' minapi zürvavaros történetekre nézve, a' melyet a' vezérlése alatt lévő táborhoz intézván, egy felöll az ellene szolló vádakat rágalmaszásoknak mondja lenni, más felöll pedig a' maga érdemeit terjeszti világ elibe. Végezetre, minekutánna a' tiszteknek ő ellene tzelozott öszfe gyülekezését, mint a' törvénnyel ellenkező tselekedetet úgy adta volna elő, azzal rekeszti-bé szavait: — „hogy az ő szive tsak ugyan telyefféggel semmi boszú állásra nem alkalmas.„ —

Itt következik most alkalmatóság szerént egy része annak a' ponaszló levélnek, a' melyet a' Romában lévő Frantzia katona tisztek a' Directoriumhoz Párisba küldvén, benne *Massenát* is el-vádolták volt: — Három indittó okok u hoznak ezen tisztek elő, a' mely őket az akkori lépéseikre indították volt; először, hogy némelyek a' Stábtól a' féle erőszakos Requisitziókat követtek-el Romában, a' melyre az országgló-széktől meg-bizattatva nem voltak, és a' melyet a' Fran-

tzia Nemzet' betsületit meg-motskolták; másodszór, hogy a' tisztek és katonák már öt hónapok alatt zsóldjaikat ki nem kapván, nagy szükségét szenvedtek; a' harmadik oknak maga Malsena tétetik, kiről való pánaszszokat ilyen formálog adták elő. — „

„Leg előbb elő adták, hogy Páduában is Malsena vólt a' kemény prédálásnak és requirálásoknak feje; hogy Gen. Malsena, mikor a' tiszteket a' *Rotonda* templomában öszsze gyülekezve lenni meg-tudta vólna, olyan parantsolatot küldött, hogy oszoljanak széljel, mert különben ágyuzókat és egyéb fegyvereseket fog ellenek rendelni; a' tisztek azt felelték, hogy ők tsendesen el várják halálokat, és azt ezerszer előbb betsülik a' tábort és őket fenyegető gyalázatnál; ők az után egy Deputátziót rendelvén-ki, Malsenához küldötték azt a' Proclámátziót, melyet a' Romai néphez intéztenek, de ő a' helyett, hogy azt meg olvasta vólna, azt izente nékiek visszsa, hogy őket támadóknak tartja lenni; a' tisztek, hogy magokról ellenkezőt bizonyítsanak-meg, egész tsendességgel minyájon, Malsenához mentek, de nagy hidegséggel fogadtattak tölle; az utánn Gen. Bert. hierhez folyamadtak, a' ki még ekkor Romában lévén, nékiek ígéretet tett, hogy pánaszszokaikat megvísálgaltatja; a' következő naponn a' Generálisoktól is egy Követség érkezett-bé a' Rotondába a' tisztekhez, mikor ott ujjanton öszsze gyülekeztenek vólna, a' mely Követség a' tisztek' mozdulásait helybe hagyta; Gen. Malsena azonban ugyan ezen napon ebéd utánn gyülot doboltatott: hanem a' tisztek ennek hallására is a' leg nagyobb engedelmelességgel helyeikre elő szaladtanak; a' Malsena tzelja a' vólt, hogy Romában tsak 3000 katonát hagyván örizeten hátra, azokat a' támadók által fel-mészároltásza, és kétség-kivül azért áztatott volt is el Anconába, hogy ezen mészárlás-

nak alkalmatosságával ne légyen Romában; a' seregek azonban az ő tzeljät által látván, nem engedelmeskedtek rendelkezéseinek; az alatt el-következett a' Transtibérianusok' támadása, a' kik a' Frantzia katonáknak egymás-között való meghasonlásokon fundáltak reménségeket, de megtsallattattak, és el-szélesztetettek; ha a' tábor a' Massena planuma szerént az ő rendelkezéseinek engedelmeskedett, 's-Romából el-távozott volna, most kesereghetné a' Respublika vagy 3000 Oltalmazóinak halálát; Gen. Berthier látván a' dolgok' folyását, előbb, hogy sem Romából el távozott volna, Gen. Dallemagnére bizta interimalter a' Komandót, és azoknak meg-visgáltatását, a' kiket a' tisztek prédálással vádoltanak, &c., —

Ilyen le-írást küldöttek vólt a' Romában lévő Frantzia tisztek Massena ellen a' Directoriumhoz, kiről azonban mind ezek mellett is, nem csak azt olvasuk, hogy Romában a' Komandót ismét által vette, hanem azt is, hogy mihelyest Gen. Brüne Romába meg-érkezéndik, ő (Massena), azonnal indulni fog onnét Genuába egy nagy expeditzióra, a' melyet — 1)ször, az a' 24 hadi hajókból álló Velentzei-Frantzia hajós sereg, a' mely Corfu mellől nem régen el-evezvén, az utánn, Sicilia körül szemléltetett — 2)ször, az a' 6 Linea és számos Fregát 's Tránsport hajókból álló Frantzia hajós sereg, a' mely 17 ezer szározra ki-szálló katonákkal Toulonból, vagy már el-indúlt, vagy leg alább induláshoz készült — 3)ször, mind azok a' Tránsport hajók, a' melyek az Anconai, Civita Vecchiai, Genuai, Mársiliai, 's több más kikötő-helyekben öfzsze gyűjtethettek, és a' melyekre hasonló-képpen még sok Frantzia fegyveresek akarnak fel-ülni — vesznek munkába. Ezt az egész expeditziót Gen. Baraguey-d'-Hilliers, a' szározra ki-szálló seregeket pedig, különösön Gen. Massena fogja vezérelni.

Neápolisból: — „

„Ezen városnak Kormányozója Princz *Pignarelli* egy Proclamatiót tétetett közöntégsé a' Király nevében, a' melyben a' mondatik: hogy a' Király nagy kedvellenséggel látta légyen azokat az itt szokásba jött vizsza-éléseket, a' melyek szerént az ezen fő város-béli ifjuság magát olyan illetlen, idegen, és különös formájú haj-fodorítások, és bizar (tsudálatos) ruhák által külömbözteti meg, a' melyek a' jó gondolkodásuaknak bo-tránkozásokra vagynak, Ő Felsege ezen rendetlenséget meg akarja gátolni, és parantsólja, hogy magokat mindenek, talajdon állapotjokhoz alkalmaztatott illendőséggel ruházzák: különösön pedig a' Nemesség mennyen másoknak jó példával előll. Azok, a' kik ezen törvényt által hágják, igen keményen meg-büntettetnek.”

Cisalpíniából: — „

A' Directorium' rendeleseből, *Meyland, Bergamo, Brescia, Modera, Ferrara,* és *Faenza* nevű Centralis Közönségekben, hat Criminalis Commissiók állittatván-fel közelébről, az ezeknek elejkebe adatott útasítás' pontjai közzé tartoznak a' következők is: — „Mind azoknak, a' kik a' Respublika bátorságát veszedelemzetető levelezéseket folytatnak, a' kik a' Respublika ellen akarmi-valamit el-probálnak, a' kik olyan hireket terjesztenek-el, hogy a' Cisalpína Respublika és annak tsendefsége nem lenne állandó, 's-a' maga integritásában nem maradna-meg, a' kik továbbá a' közönséges indulatnak meg-vesztegetésén munkálodnak, vagy pedig a' Szabadságnak valamely emblemáját, ki-döjtik v.ki-vágják — mind ezeknek meg kell halni. Négyvótumok a' Commissióban elégségesek a' halálra való sententziázásra. Ha valamely Cisalpínus, külföldről valami fennebb említett veszedelemes hirt ír, örökre számkivettette legyen, és javaitól hármás adó vétettefsék.

A' Cisálpínai Respublika béli Törvény-hozók' öreg Tanátsa, sokaig kételkedett, hogy helybe hagyja-e' a' Frantziákkal között Szövetségnek minden Artikulusait. Az alatt egy Proclamátziója érkezett Berthiernek Genuából Meylandba, a' mely itt közönségessé tétetttévén, nagy sensátziót okozott, és az utánn az öreg Tanáts is nem halasztotta tovább az említett Szövetségi Kötésnek ratifikálását. — „Titeket (igy szoll Berthier a' Cisálpínus néphez intézett Proclamátziójában) csak ez a' Frantzia Respublikával való Szövetségi Kötésetek helyhezteshet a' ti szabadságotok felölli bátorságba, és menthet-meg az ellenetek intézetett utolsó tsapástól. Egy nagy árulás organizálja magát a' ti boldogságotok ellen; a' mely árulás már, annyira-a'-mennyire, ki-is tudódott. Ugyan azon egy szempillantatban próbálták a' Romai Frantzia tábort is a' maga köteleisége ellen gerjeszteni, 's-a' ti Departamentomaitok közzül is némelyekben a' tsendelséget meg-zavarni; bizonyos Irók meg-voltak vesztegettetve, hogy titeket a' Frantzia Nemzetnek fekete színbe való öltöztése által meg-tsaljanak. De tudjátok-meg, hogy ő, büntetés nélkül nem boszszontatik. A' Contrarevolutziósok azt erősitették, hogy a' Frantziák és Cisálpínusok szik egymást. A' Cisálpínus Oreg Tanátsnak egy tagja (hanem, a' mit én örömmel mondok-ki felölli, ő idegen a' Cisálpínus földönn) Mántuában is támadást gerjesztett volt. A' ti leg főbb elölljáróitok között némely magokat-el-adott árulok is lappangottak. Más emberek, kiknek igyekezetek meg lehet egyenes és jó volt, akarajok ellen, kit enthusiasmusbol kit tudatlanságbol, ellenségeik' szolgálatjára voltak. Cisálpínus nép! el-felejtethed-e' csak egy szempillantatig, hogy a' te földedenn ki-omlott Frantzia, vérnek koszonheted mostani szabadságodat, &c. Ez után arról beszéll Gen. Berthier, hogy a' feljebb említett Irók, a' kik a' Frantzia Nemzetről gyalazattal emlekeztek meg-büntettetnek, 's-az öreg Tanátsnak feljebb említett tagja processus alá vétetik, &c. -

Á n g l i a.

London, Mártzius 20-dikán: — „A' leg új-
 jab Irlandiából jött tudósítások igen fontosok, lár-
 mások, és félelmesek. Ezen hónap' 12-dikén egy
 olyan öfzfe-esküvés tudódott-ki Dublinban, a'
 melynek külömben már Mártz. 17-dikénn, mint
 az Irlandusok' Pátronufsának Sz.Patriknak *) innep-
 napján kellett vólna ki-ütni, és a' melynek a' vólt
 meg-határozott tzélja, hogy a' mondott napon
 Dublin várofsa, forma szerént meg-támodtatván,
 az Országló-széknek minden barátjai meg-ölettese-
 nek, és Irlandia a' Frantzia Respublikának ol-
 talma alá adattátsék. Leinsterben az öfzfe-es-
 küdteknek 16 Delegatufsai, a' kik a' magok Gyü-
 léseket Bé-töltetö Directoriumnak nevezték, és
 a' Párisban lévő Frantzia Directoriummal le-
 veleztek, éppen tanátsot tartottanak, a' midönn
 egyszerre meg lepettettek, és el-fogattattak. Nem
 régen valami O-Connor nevü Irlandus fogattatván,
 el és Examenre vonattatván, az ö tölle el-véte-
 tett papirossakból tanultatott-ki az egész öfzfe-
 esküvés. A' Gyüléseket Bond Oliviernek házában
 tartották az el-fogattattak, a' ki maga is el-fö-
 gattatott. Az ö fel-tett tzéljok az volt, hogy akar
 mit végezzen a' Parlamentom, öket Irlandiának
 szabadságba valló helyheztétödé énn kívül semmi
 egyéb ki nem fogja elégíteni. V gynak közöttök
 tekintetes és tudós emberek is. Igazgatója és fe-
 je a' támadóknak Lord Fitzgerald Eduard: hanem
 ö nem fogattathatott-el, minthogy egy ablakonn
 ki-tzökött. Elöbb mind Dublinban, mind egész Ir-
 landiában nagy volt ezen dolognak hirénn a' meg-
 hökkenés, hanem az-ólta ujra helyre állott a' hal-
 gatas, &c.

*) (Ezt a' St. Patrik' napját Párisban is nagy ebéd-
 del innepelték-meg az ott tartozkodó Irlandusok; a'
 milyen nevezetesen az a' Gen. Kilmain is, a' ki
 a' Centrumát fogja vezérelni; az Angliai Fran-
 zzia tábornak. Ö is ott vólt ezen nagy ebédenn
 Párisban, hanem az ebéd után egyenesen út-
 nak indúlt a' tenger partja felé.)

Batava Respublika.

A' Némzeti Gyűlés már helybe bagyta itt az a' végre ki-rendeltetve volt Commissió által ké-szítettett Constitutziót. Már az hatra még, hogy a' nép is helybe hagyja. —

Ezen új Constitutziónak planuma 308 tikkelyt, 5 másféle intézeteket, és 10 tikkelyből álló tól-dalékot foglal magában. Ezek szerént 8 De-partementumra vagyon a' Batáviai Respublika fel-osztattatva, úgymint az *Emsi, Issili, Rénsi, Amsteli, Texeli, Delfti, Dommeli,* és *Scheldi's Mosai* Depar-tementumokra, a' mellyekben *Leovardia, Zwoll, Arn-beim, Amsterdám, Alkmar, Delft, Hertzogenbusch,* és *Middelburg* lélnék a' fő és anyavárások. Minden 20,000 lélek egy nemzeti képviselőt fog választani a' kiknek mind-öszve 90 személyre fog a' száma menni, és ezek két különös kamarára fognak fel-osztattatni, és az első kamara 60, a' második pe-dig 30 személyből fog állani. — A' voxoló jussal való bírásra szükségesen meg kívántatik az, hogy a' voksoló a' törvényes voksolók laistromába legyen bé irattatva; hogy 20 esztendő korú legyen; hogy állandóul a' Respublika kebelében lakjon; és hogy a' közönséges köjtségből rá esendő részt ő is meg fizesse. Semmi idegen nemzetbeli idegen nem birhat azon voxoló jussal addig, míg a' Respublikában 10 esztendőt állandóul el nem töltött. — A' képviselő test közül minden esztendőben egy harmad rész fog ki lépni, — A' végre hajtó Tanáts, avagy Di-rectorium 5 tagból fog állani, minden esztendőben abból egy ki lépni, 's helyette a' nemzeti képví-selőktől más választatni. — Az ezen Constitutziónak tóldalékjában az is meg vagyon határozatva, hogy az eddig volt uralkodó vallásbeli egy-házi lze-mélyek három esztendőnél tovább nem fogják mos-tani fizetések a' közönséges kassából huzni, azu-tán pedig minden közönséges institutumok a' tu-dományoknak gyarapítására fognak fordítatni.

H e l v é t z i a.

Egy 28-dik Mártziusi Bási levél ilyen rajzolatot teszzen a' mostani Helvetziai változásokról: — „

„Az egy Egésznek még-hagyatott Helvétziai Respublikának Arau' várofsában öfzfze-gyülő Törvény-hozóji, gyanitható-képpen a' Frantzia Ország: között fel-állitandó Offensiv: és Defensiv: Szövetség felölfognak már most leg előbb is tanátskozni: de a' melyről mindazaltal úgy vélekednek némelyek, hogy tsak ugyan nem fogna olyan széles ki-terjedésü lenni, mint az, a' melyet a' Batava és Cisálpínai Respublikával kötött a' Frantzia Respublika. — „Meg kell vallani, hogy az ilyen Szövetségek, hasznosabbak Frantzia országnak, mint-sem ha azon országakat, a' melyekkel ezen Szövetségeket kötötte, maga birná. A' Batava és Cisálpínai Respublikák együtt, alig számlálják 7 millióra a' magok lakósaiknak számát: még is ez utánn mindenik, 50 ezer fegyveres embereket tart kézzen a' maga költségénn (a' melyet úgy kell érteni, hogy magának vagyon mind a' Batava mind pedig a' Cisálpínai Respublikának valami 20 ezertől fogva 25 ezerig való katonája; azon kívül, hogy mindenik tartozik egy-egy 25 ezer emberekből álló Frantzia sereget is a' maga földjinn tartani és fizetni). Gyanitható-képpen így fog a' dolog történni a' Romai Respublikával is; ez is hasonló lábra fog állittódni; valami 25 ezer Frantzia katonát fog tartani, 's-magának is egy ennyi számu Activ-katonaságot lábra állitani. A' melyből a' Következik, hogy a' már tsak magában is ily erős Frantzia országnak, a' maga tulajdon határainn belölfekvő seregeinn kívül, idegen Statusokban is leg alább 150 ezer fegyveres emberek állanak az ő parantsolatjára min-

denkor készen, a' nélkül, hogy néki valami költségébe kerüljenek. — „

„A' Báseli nép-gyűlések az *Ochs'* Constitutzióját a' mai naponn sanctzionálták (el-fogadták) és nints kétség iránta, hogy a' Kántonok többire ugyan ezt sanctzionálni nem fognák: hanem azok a' Kántonok, a' melyek eddig is Demokratikai országlás-forma alatt vóltak, a' milyenek *Uri, Zug, Glaris, Unterwalden,* és *Smytz,* nem akarják kedvelleni a' Párisból hozzájuk is el küldetett ugy nevezett *Ochs-Constitutzióját.* Ezen apróbb Kántonoknak Deputatusaik közönséges Gyűlést tartván közelébről *Brunnenben,* egyenlő egyezéssel azt végezték, hogy ők a' magok igazi Demokratiai Constitutziójokat egy Kép-viselésenn fundáltató Constitutzióért is, a' mely szerént t. i. a' nép, valami kevés számú emberek' törvényét és vélekedését, tsak azért, hogy ők Kép-viselőkké választottak, bé-venni tartozna — meg nem változtatják. Azt is mondották ennek felette, hogy az az új Constitutzió, ellenkezni láttatik a' *Catholica* vallással, drágába kerül, és ezért nékiek nem alkalmas. — Gyanitják nemelyek, hogy ezekhez fogják magokat még *St. Gallen, Appenzel, Rheinthal, Sargans, Thurgau,* 's-más szomszédok is adni. Még a' *Lucernaiak* is irtozást mutatnak a' változásokhoz. Miként fogja azonban a' *Frantzia* Országló-szék magát ezen dologban fel-találni, még nem tudhatni. — Olyan tiszta és igazi Demokratikai igazgatású nép ellen, a' milyen a' feljebb nevezett ött kistsiny Kántonokban lakik, vagy a' milyenek ők magok magokat tartják lenni, fegyvert bajoson fog fordítani. — Sőt ugy látszik, hogy egy időtől fogva magok a' *Frantziák* is szembe-tűnő meg-különböztetéssel viseltetnének ezen öt Demokratikai indulatu Kántonokhoz, a' melyre leg nyilvánosságosabb bizonyosság a' következő. Történt t. i. hogy egy idővel ez előtt egy Hirdetést ad-ki

Gen. Brüne, hogy sok Helvétus Pátrióták kíván-
ságára a' Frantzia Országló-szék, Helvétziának
Frantzia országhoz közelébb fekvő részeiből két
Respublikát fog formálni, melyeknek egyik részét
a' Rodánus' mejjékénn fekvő Helvétus vidékek,
más részét pedig a' Bási Kánton, 's-az ehez kö-
zelébb fekvő több Északi Helvétus Kántonok fog-
nák tenni — annak Rodánusi, ennek pedig tulaj-
don-képpen való Helvétziai Respublika lenne a'
neve — 's-még. név szerént ki-nevezte volt mind
egygyig azokat a' Kántonokat is, a' melyek ezen
Rodánusi és Helvétziai Respublikákat fognák ten-
ni — tsak a' sokszor említett öt Demokrátikai,
Uri, Zug, Glaris, Unterwalden, és *Swytx* nevü Kán-
tonokról annyira nem emlekezett leg kisebbet is,
mintha azoknak lételeket se láttatott volna tudni.
— De továbbá, midönn az utánn látta volna Gen.
Brüne, hogy tsak ugyan nagyobb része Helvétziá-
nak olyan légyen, hogy Helvétziát részekre haso-
gattatni kedvetlenséggel nézi, ujra egy Hirdetést
adott-ki, a' melyben azt mondja, hogy azért akar-
ta légyen Helvétziaából a' tudva lévő kisebb Res-
publikákat formálni, hogy sokak' ki-nyilatkozta-
tása szerént, az által gondolta a' Helvétus Pátrió-
táknak kedveket találni: hanem minthogy meg-
tsalattatottnak szemléli lenni magát, tehát Helvé-
tziának meg-öszlatásától már el-áll, &c. Azonban
ezen Hirdetésében sem emlekezett leg kisebbet is
az öt Demokratai Kántonokról. — Ebből az ő
halgatással való el-mellöztetéseköl tsinálták az
olta az ahoz-érteni-akarók az e-féle következesé-
ket: hogy Gen. Brüne ezen öt Kántonokból egy Res-
publikát akarna formálni, söt némelyek már még
ennek is nevet adtak volt, úgy vélekedvén, hogy
a' volt-Helvétziának ezen része, talám *Tellgani*
Respublikának fogna neveztetni, a' lévén már tsak
hátra, hogy ezt majd valami tréfázkodni szerető
Historia-írók, talám, a' Frantzia anya-, és a' Hel-
vétziai Unoka-Respublikákhoz képpest, már nem

Leány -, hanem Unoka - Republikának fognak titulálni. — Mind ezek mesék. Elég nyilvánvalóan ki jelentette végezetre Gen. Brüne azt, hogy mi legyen a' tzelezés ezek Kántonokról is. Megérkezvén t. i. a' *Brunneni* Gyűlésből ezen Kántonoknak egy Deputátziója az olta Bernába Gen. Brünéhez, és a' Gyűlés' végzését, a' mely ez volt — hogy azoknak a' Kántonoknak Constitutziója sok Seculumoktól fogva a' népnek felsőségén és az emberi jusonn fundálódott, 's-hogy nékik minden vagyónjok tsak az ő Vallásokból, Szabadságokból, és seregeikből állana, a' mellyekkel való nyugodalmas élhetést nékik a' nagy Frantzia Nemzet meg-engedvén, ennek ök is ígérk, hogy fegyvereikkel ötet soka meg nem támadják, &c., — nékie elibe terjesztvén, a' következő válofst kapták tőlle: — „A' Frantzia Respublika soha meg nem szűnt mint barátjait úgy nézni azon Kántonokat, és az ő földjeikre soka nem küldött 's-nem is küld katonaságot: tsak azt kíváná, hogy az ujj Constitutziónak el-fogadása által ök is tökéletesen tsatolnák özfze magokat a' többi Kántonokkal. —

Mind ezek után Mártzius' 28-dikánn Gen. Schauenburg meg-érkezett Bernába, ott vagyón egy időtől fogva a' Baseli Frantzia Követ Mengaud is: és Gen. Brüne a' fel-zavarendott dolgoknak az Ochs' Constitutziója szerént való organizátzióját itt reájok bízván, maga 29-dikben el-útazott innét az Olofz országi táborhoz. — Vagynak, a' kik úgy vélekednek: hogy Gen. Brüne, tsak próbálni és mint-egy rugó gyanánt élni akárt legyen azzal a' fenyegeződzéssel, hogy Helvetziából több Respublikák fognának formáltatni, hogy a' sok különböző hajlandóságokat annál inkább concentrálhásfa a' nékik ajánltatott majd egézfzen Frantzia Constitutziónak el-fogadására, u. m. a' melynek egyik fel-tétele a' Helvétziai Respublikának meg-olfolhatatlan egysége is. — Ugy látzik, hogy el is érte nagy részint tzelezését.

Horátz' Első Könyve, első Éneke Magyar Strófákba
fordítva.

Nagy Nemből született Mézténás! óltalma
Éltemnek, 's egyfzersmind ditsőségem' halma!
Sokan az Emberek gyönyörüségeket
Abban lelik, 's tartják, ha kívánt végeket
Az Olimpiai játékban el-érték,
Tudván, hogy a' port így nem hijába mérték.
Ugyan is a' pálmát egyszer ha el-nyerik,
Gondolják fejekkel hogy az eget verik.
Ennek tetszik mások felett Fő tiltségre
Fel-emeltetni és jutni elsőségre.
Azt gyönyörködteti 's-telyes szivből örül,
Ha sok afztagot lát Ősi tsüre körül.
Söt a' föld mívelést annyira Szereti,
Hogy azért Attalus' kintsét is meg-veti.
Nem adhatnál annyit, hogy kezébe végyen
Evezőt 's-hajóval kereskedő J'gyen.
Hát a' Kerekedő, mikor utját meri
Hánykódó Tengeren, mondani azt méri,
Hogy nintsen semmi jobb, mint az otthon való
Nyugodalmas lakás; (ez igaz és való.)
Még is, ha haza ér, ülni lehetetlen
Otthon ő néki; mert szive telhetetlen.
Vagynak olyanok is, kik kedveket lelik
Abba, ha jó borral a' gyomrok meg-telik,
'S-Majd a' zöld fák alá el-le-heverednek,
Nyugofznak, de ismét sétálni erednek;
Sétálnak mind addig, a' míglen egy Térnek
Kiesését látván, ottan arra térnek,
Hol midön egy kitsiny viz' tsergedezését
Meg-hallják; keresik honnan eredését;
Melyet meg-találván virágokból fűznek
Kofzorukat, 's-végre egy árnyékos Fűznek
Hives árnyékába, — hol nem melegülnek
▲'Nap' sugáritól, — kedvekre le-dülnek.
Sokan, kik éreznek illő bátorságot
Szivekben; szeretik a' katonaságot;

S kívánnak próbálni hadakozásokat,
 Melyekre szórtak sok átkozódásokat
 Az Anyák, kik Fijok' éltekért úgy félnék,
 Hogy fúvásától is örizik a' szélnek.
 Hát a' sok erdőket öszve járó Vadász?
 Ez ugy gyöngörködik, a' mikoron vadász,
 Hogy feleségét is kinn hálván felejtí
 Mind addig, míg szemlélt Vadját törbe ejti.
 Nékem pedig Kedves Mézténás, a' tetfzik
 Horátzius' nevét egy sorba ha metfzik
 A' több borostyános Poéták' nevével,
 Ha barátkozhatom Szatirok' fergével;
 'S-Ha a' Musák velem együtt énekelnek,
 Énekelvén velem együtt járnak 's-kelek;
 Kivált, ha Poéta nevet tölled vélzek,
 Gondolom már akkor tsak nem litten léfze!

H í r a d á s.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Földmérő Szaller György, ki ez előtt egy,
 néhány Elztendeig a' Pozsonyi fő Gymnáziomban
 a' Nemzeti (magyar) Nyelvet és Literátúrát tanítá,
 a' következőkről tudósítá a' betses Közönséget.
 I-ben. Mivel az ő fogása inkább a' földmérés,
 mint a' Professorság, ki az Országló Kormány ál-
 tal próbáltt 's hitelesétett földmérő, mire nézve
 a' Kir. Pesti Universitás által néki adott országos
 Iroványt vagy-is Diplómat is mütathat, ajánlya
 szolgálatyát a' Magyar Uraságoknak, 's Közsé-
 geknek mindennemű előforduló földmérő Munká-
 ra. Kélségét és Tapasztalását bizonyittyák ezelőtti
 sok földmérési. A' többek között Negyven ezer
 hold földet mért 's ugyan ennyit el is olztott eze-
 lőtt egynehány Elztendövel a' Ketskeméti Hata-
 ron egygy pár Hónap alatt. Váló, hogy a' föld-
 vagy-is a' Fundus választya egygy Rézfént a' Gyor-
 saságot. De ez a' Kélségnek és Tudománytalak
 Tekéntetével jár ám egyszersmind, úgy hogy illy
 serény Munka e'-féle nagy Mérésben több száz

forintot megtart az Űraság' Krszénnyében, mellyet a' hofzszas Méretésben tsupán a' földmérővel járó Napszamosokra kellene költenie. Ez az egygyik Oka, hogy a' földmérő illy formán sokkal oltsóbban dolgozhat, mivel Serénységével duplan-is ki-pótolhattya az általlyában felvett Munkában az Alkúnak Hijjánofságát. Ha tehát szándékozik reá-bízni valaki az érdemes Közönség közzül valamely földmérő Munkát, ne terheltefsék őtet tudósítani. Lakása Pesten vagy on a' Leopold-Városban a' Gránz. Építő-Mester vagy-is *Architectus* Urnál.

2-szor. Egyéb eredeti 's fordított Munkái közzül ajánlja a' betses közönségnek *Eckartsbausen* fordítását: *Az Isten a' vissza szerelem*, mellyet már második kiadásban, leg inkább az Aszszonyi szép Nemnek kedvéért, Hollandiai Papiroson nyomtatott. Az Arra 45 kr. Író Papiroson 30 kr. nyomtatón 20 kr. Feltaláltatik Pesten a' Fordítónál 's Waingand Könyváros Urnál. Egyéb Helyeken a' Könyváros 's Könyvkötő Úragnál. Az Illiriaí Nyelven magyarázott Magyar Grammatikája 40 kr. Többi nyelvű Magyar Grammatikáját a' Fűskuti Landerer Mihály Úrnak által adta örökre.

Szeretné a' Tudosító, ha némelly Hazafiákra találna, kik az itt alább meg-jegyzett deák szoknak Magyar Mássát véle közlenék. kiknek tudni-ilik hazafiúi szeretettel lángodozik szívek Nemzeti Nyelvek Gyarapításában. A' többek között *P. O. Systema, Civitas seu Status (État). Proportio. Fendum. Indifferens. Opiscium. Politia. Generalis, le. Principium. Fundamentum. Effectus. Carracter. Finantia. Constitutio Regni. Luxus. Censor. Inquisitor. Procedura Litis. Genie. Genius. Majoratus. Minorennis. Fideicommissum. Substitutio heredis.* 's a' s, mellyeket mászszor közli.